

International Association of
Human-Animal Interaction
Organizations

IAHAIO HVIDBOG

2014, opdateret 2018

IAHAIO-DEFINITIONER AF DYREASSISTERET INTERVENTION OG RETNINGSLINJER FOR VELFÆRD HOS DE DYR, DER INDGÅR

Arbejdsgruppens forperson: Brinda Jegatheesan, ph.d. (USA)

Arbejdsgruppemedlemmer: Andrea Beetz, ph.d. (Tyskland), Elizabeth Ormerod, ph.d. (UK), Rebecca Johnson, ph.d. (USA), Aubrey Fine, ph.d. (USA), Keiko Yamazaki (Japan), Christi Dudzik (USA), Rita Maria Garcia, ph.d. (Brasilien), Melissa Winkle (USA), George Choi, ph.d. (Sydkorea).

OPDATERING 2018

2018-opdateringer til Hvidbogen fra 2014 indeholder definition af dyreassisteret coaching og definition af *One Health* og *One Welfare* som tilgang i dyreassisteret intervention.

Dokumentet blev revideret april 2018 og godkendt af IAHAIO's bestyrelse.

Indholdsfortegnelse

International Association of Human-Animal Interaction Organizations: Mission and Vision	3
Arbejdsgruppen vedrørende IAHAIO's definitioner af dyreassisteret intervention og retningslinjer for dyrenes velfærd	3
Definitioner	4
Dyreassisteret intervention (DAI – på engelsk Animal Assisted Intervention, AAI)	4
Dyreassisteret terapi (DAT - på engelsk Animal Assisted Therapy, AAT)	4
Dyreassisteret pædagogik (DAP - på engelsk Animal Assisted Education/Pedagogy, AAE)	4
Dyreassisterede aktiviteter (DAA - på engelsk Animal Assisted Activity, AAA)	5
Dyreassisteret coaching (DAC - på engelsk Animal Assisted Coaching/Counselling, AAC).....	5
One Health og One Welfare	5
Retningslinjer for menneskers og dyrs velfærd i DAI	6
Menneskevelfærd	6
Dyrevelfærd	6
Referencer	8
Tak	9
Oversættelsen	9

International Association of Human-Animal Interaction Organizations: Mision og vision

IAHAIO er en førende, global sammenslutning af organisationer, der arbejder for fremme af fagfeltet menneske-dyr-interaktion (MDI). Dette opnås gennem forskning, uddannelse og samarbejde mellem medlemmer, politiske aktører, praktikere, andre MDI-organisationer og offentligheden.

Mange af sammenslutningens medlemmer beskæftiger sig med dyreassisterede aktiviteter, dyreassisteret terapi, dyreassisteret pædagogik og/eller træning af assistancedyr. IAHAIO stræber efter at fremme respektfuld og ansvarlig behandling af mennesker og dyr i interventioner og interaktioner med dyr.

IAHAIO samler globalt over 90 tværdisciplinære medlemsorganisationer og professionelle sammenslutninger såsom AVMA, AAHA, FECAVA, FVE, JAHA, KAHA, WAP og AAH-ABV i det veterinære felt, HABRI-gruppen, ISAZ¹ samt et bredt spektrum af akademiske enheder og praksisorganisationer, der arbejder med dyreassisteret intervention (DAI). Det omfattende korps af medlemsorganisationer giver IAHAIO en styrkeposition til ledelse af MDI-feltet i væsentlige retninger.

IAHAIO afholder internationale konferencer og workshops, som gør en bred vifte af central information og unikke netværksmuligheder tilgængelig for fagfolk inden for MDI med henblik på at skabe dialog, informationsudveksling, strategiske planer for feltets fremdrift og adressere vigtige spørgsmål.

Arbejdsgruppen vedrørende IAHAIO's definitioner af dyreassisteret intervention og retningslinjer for dyrenes velfærd

Arbejdsgruppen vedrørende IAHAIO's definitioner af dyreassisteret intervention og velfærdsretningslinjer for dyr involveret i DAI blev nedsat i marts 2013. De til arbejdsgruppen udnævnte var akademikere, veterinærprofessionelle og praktikere fra forskellige lande, som havde baggrund indenfor eller specialviden om forskellige dimensioner af menneske-dyr-interaktioner (MDI).

MDI-feltet har adskillige udfordringer på internationalt niveau. For eksempel anvendes mange forskellige terminologier vedrørende DAI, hvilket skaber forvirring. Der er også mangel på retningslinjer for de involverede, især vedrørende dyrene. I erkendelsen af det presserende behov for at adressere disse forhold blev en arbejdsgruppe nedsat og fik ansvar for at skabe klarhed og anbefalinger vedrørende DAI-terminologi og definitioner samt skitsere etisk praksis vedrørende velfærd for de involverede dyr.

Anbefalingerne fra 2014-arbejdsgruppen, som beskrives i Hvidbogen, er resultatet af et års grundige, reflekterende og åbne diskussioner om den alvorlige forvirring og mangel på retningslinjer, som MDI-feltet står overfor, respektfuld og proaktiv deling af information og synspunkter, samt grundig gennemgang af

¹ AVMA, AAHA, FECAVA, FVE, JAHA, KAHA, WAP, AAH-ABV, Habri og ISAZ står for: American Veterinary Medical Association, American Animal Hospital Association, Federation of European Companion Animal Veterinary Associations, Federation of Veterinarians of Europe, Japanese Animal Hospital Association, Korean Animal Hospital Association, World Animal Protection, Association of Human-Animal Bond Veterinarians, Human Animal Bond Research Institute og International Society for Anthrozoology.

relevant materiale. IAHAIO's bestyrelse gennemgik alle revisionsforslag med medlemsmajoritet ved generalforsamlingen i Amsterdam i 2014, og de, der fandt enstemmig støtte i bestyrelsen, blev indlemmet.

Hvidbogens målgruppe er professionelle inden for medicinske-, sundheds-, socialmedicinske-, omsorgs-, pædagogiske og veterinærfag, som er involveret i DAI.

Arbejdsgruppen opfordrer IAHAIO's medlemmer til at få de her beskrevne definitioner og retningslinjer antaget og implementeret i teori, forskning og praksis i egne programmer, såvel som i andres tilsvarende arbejde i medlemsorganisationens geografiske område. Arbejdsgruppen anbefaler også IAHAIO's medlemmer at promovere disse definitioner og retningslinjer i deres respektive lande.

Definitioner

Dyreassisteret intervention (DAI – på engelsk Animal Assisted Intervention, AAI)

En dyreassisteret intervention er en målrettet og struktureret intervention, der bevidst inkluderer eller integrerer dyr i sundheds-, uddannelses- og omsorgsarbejde (fx socialt arbejde) med henblik på terapeutisk udbytte for mennesker. Den forstås af mennesker med viden om de involverede dyr og mennesker. Dyreassisterede interventioner integrerer menneske-dyr-teams i omsorgsopgaver som dyreassisteret terapi (DAT), dyreassisteret pædagogik (DAP) og dyreassisteret aktivitet (DAA). DAI indbefatter også dyreassisteret coaching (DAC). Sådanne interventioner må udvikles og implementeres med en tværfaglig tilgang.

Dyreassisteret terapi (DAT - på engelsk Animal Assisted Therapy, AAT)

Dyreassisteret terapi er en målrettet, planlagt og struktureret terapeutisk intervention, som ledes og/eller udføres af professionelle inden for sundhed, uddannelse eller socialt arbejde, inkl. fx psykologer og socialpædagoger. Interventionens fremskridt måles og indgår i faglig dokumentation. DAT leveres og/eller ledes af en formelt uddannet fagperson (med gyldig autorisation, anerkendt uddannelse eller tilsvarende) med ekspertise inden for sit praksisområde.

DAT fokuserer på at fremme den konkrete modtagers fysiske, kognitive, adfærdsmæssige og/eller socio-emotionelle funktion, individuelt eller i gruppe. Fagpersonen, som udfører DAT (eller personen, som fører dyret under supervision af fagpersonen) skal have tilstrækkelig viden om de involverede dyrs adfærd, behov og sundhed samt om indikatorer på og regulering af stressniveau hos de involverede dyr.

Dyreassisteret pædagogik (DAP - på engelsk Animal Assisted Education/Pedagogy, AAE).

Dyreassisteret pædagogik er en målrettet, planlagt og struktureret intervention, som ledes og/eller udføres af en fagperson inden for det pædagogiske område. DAP udføres af kvalificerede (uddannede) lærere og pædagoger, individuelt eller i gruppe. Et eksempel på DAP fra en lærer i almenklasser kan være besøg, der oplyser om ansvarligt kæledyrsejerskab. DAP, der udføres af en social-/specialpædagog, anses også for at være en terapeutisk og målrettet intervention. Aktiviteternes fokus er på uddannelsesmæssige mål, prosociale færdigheder og kognitiv funktion. Elevernes fremskridt måles og dokumenteres. Fagpersoner - inklusive folkelærere i almenklasser - som leverer DAP (eller personen, som fører dyret under supervision af fagpersonen) skal have tilstrækkelig viden om de involverede dyrs adfærd, behov og sundhed samt om indikatorer på og regulering af stressniveau hos de involverede dyr.

Dyreassisterede aktiviteter (DAA - på engelsk Animal Assisted Activity, AAA)

DAA er planlagte og målrettede, uformelle interaktioner og besøg, som udføres af menneske-dyr-teamet med motiverende, oplysende og rekreative formål. Menneske-dyr-teams skal have modtaget mindst introducerende træning, forberedelse og vurdering for at deltage i uformelle besøg. Menneske-dyr-teams, der udfører DAA, kan evt. også arbejde formelt og direkte sammen med en leverandør af sundheds-, pædagogiske eller sociale ydelser med dokumenterbare mål. I disse tilfælde er de deltagere i DAT eller DAP udført af en fagperson inden for sin profession. Eksempler på DAA er fx dyreassisteret kriseberedskab, som kan yde trøst og støtte til mennesker, der rammes af traumer, kriser og katastrofer, samt besøg af selskabsdyr i besøgsprogrammer på plejehjem. Personen, der yder DAA, skal have tilstrækkelig viden om de involverede dyrs adfærd, behov, sundhed og stressindikatorer.

Dyreassisteret coaching (DAC - på engelsk Animal Assisted Coaching/Counselling, AAC)

DAC er en målrettet, planlagt og struktureret dyreassisteret intervention, som ledes eller udføres af en kvalificeret coach. Interventionens fremskridt måles og inkluderes i professionel dokumentation. DAC leveres og/eller ledes af en formelt uddannet (med certificering, bestået relevant eksamen eller lignende) professionel coach eller terapeut med ekspertise inden for sit professionelle praksisområde. DAC fokuserer på at fremme modtagerens personlige udvikling, på indsigt i og fremme af gruppeprocesser, eller på coachee'ens sociale færdigheder og socio-emotionelle funktion. Coachen, som yder DAC (eller personen, som fører dyret under supervision af coachen) skal have tilstrækkelig viden om de involverede dyrs adfærd, behov og sundhed samt om indikatorer på og regulering af stressniveau hos de involverede dyr.

One Health og One Welfare

One Health er ikke et nyt begreb. Det kan dateres tilbage til 1800-tallet, hvor videnskabsfolk identificerede mange ligheder i menneskers og dyrs sygdomsprocesser. Senere kom det til at inkludere samarbejde mellem dyrlæger og andre videnskabsfolk med henblik på beskyttelse af folkesundheden. *One Health* anerkender, at "menneskers sundhed er forbundet med dyrenes og miljøets sundhed", og "målet er at opnå optimalt sundhedsudbytte i anerkendelse af den indbyrdes forbundethed mellem mennesker, dyr, planter og deres fælles omgivelser" (Center for Disease Control [CDC], USA). CDC har overtaget WHO's definition af sundhed, dvs. "en tilstand af fuldstændig fysisk, mentalt og socialt velbefindende" (WHO, 1946).

For nylig er denne tværfaglige tilgang blevet udvidet med *One Welfare*, som anerkender den indbyrdes forbundethed mellem dyrevelfærd, menneskers trivsel og miljøet (Pinillos, 2016). Begge disse tilganges tværfaglige karakter giver professionelle fra adskillige discipliner og interessenter unikke muligheder for lokalt, nationalt og globalt samarbejde med henblik på at opnå optimal sundhed for mennesker, dyr og miljø. Også WHO's henvisning til emotionelle og sociale tilstande afspejles i idéen om *One Welfare* (Fraser, 2008), som understreger den nære sammenhæng mellem dyrevelfærd og menneskers sundhed.

One Health og *One Welfare* er relevant for dyreassisterede interventioner, der har samme mål: fremme af menneskers sundhed, velvære og funktion. Med *One Health* og *One Welfare* som ramme kan dyrlæger anvende deres viden om menneske-dyr-interaktioner og om dyrs sundhed og adfærd til at adressere forhold vedrørende folkesundhed. I dyrlægepraksisser med selskabsdyr begynder man at støtte klienters velfærd og livskvalitet samtidig med at levere veterinær omsorg af høj kvalitet; det kan kaldes relationsorienteret dyrlægepraksis (Ormerod, 2008).

Jordan og Lem (2014) fortæller overbevisende, at ”hvor der er dårlig velfærd hos mennesker, eksisterer ofte dårlig velfærd hos dyr ... Tilsvarende er dyr ofte indikatorer på menneskers sundhed og velfærd, som det ses i forbindelsen mellem dyremishandling og vold i hjemmet” (p. 1203). Det ville være uetisk at iværksætte en DAI med henblik på at fremme en patients velfærd via et program, som kompromitterer velfærden hos dyret eller andre.

For at kunne udvikle effektive dyreassisterede interventioner, må institutioner og dyreførere bidrage til, at de nødvendige ressourcer og retningslinjer er til stede, så sundhed og velfærd kontinuerligt kan monitoreres og sikres for alle – patienter/klienter, personale, dyreførere, besøgende og dyr. Det mål kan opnås, hvis tilgangen er én sundhed og én velfærd.

Retningslinjer for menneskers og dyrs velfærd i DAI

En tværfaglig *One Health*- og *One Welfare*-tilgang bør benyttes fra planlægningsfasen og igennem hele en interventions levetid for at sikre, at tilstrækkelige sikkerhedstiltag beskytter både de mennesker og de dyr, der deltager.

Menneskers velfærd

- Der skal være sikkerhedsforanstaltninger for klienter. Fagpersonerne skal reducere risikoen for klienter, som deltager i DAI. De skal sikre sig, at klienterne ikke har arts- eller racespecifikke allergier, være opmærksomme på højrisikofaktorer hos enkelte befolkningsgrupper og anvende eksklusionskriterier, der matcher risici (f.eks. infektionsrisiko hos patienter med nedsat immunforsvar, eller sygdomme, der kan smitte fra klient til klient via dyret). I nogle situationer, for eksempel i arbejde med patienter med nedsat immunforsvar, kan sundhedsfaglige specialister kræve dyrene testet for at sikre, at de ikke bærer specifikke infektioner.
- Dyreførere skal forstå interventionsmodtagernes behov. De bør have modtaget oplæring i den menneskelige sammenhæng, som den dyreassisterede intervention skal foregå i.
- Modtagere kan variere i deres syn på de dyr, der indgår i interventionen. Hvis en modtagers overbevisninger – religiøse, kulturelle eller andre – er i modstrid med anbefalingerne for DAI, anbefales det, at fagpersonen diskuterer alternative muligheder med modtageren, hvis denne selv er i stand til at vurdere og kommunikere om det, og ellers med dennes familie.

Dyrs velfærd

- DAI bør kun udføres med assistance fra dyr, der er ved godt helbred, både fysisk og mentalt, og som nyder denne type aktivitet. Dyrets fører skal være fortrolig med det konkrete dyr, som indgår i interventionen. Professionelle holdes ansvarlige for trivsel hos de dyr, de arbejder med. I alle dyreassisterede interventioner skal de professionelle vurdere sikkerhed og velfærd for alle deltagende parter. De professionelle skal forstå, at det medvirkende dyr, uanset dets art, ikke blot er et redskab, men et levende væsen. Herunder findes beskrivelser af god praksis for dyr involveret i DAI samt for assistance-/servicehunde.
- Kun domesticerede arter kan inddrages. Domesticerede dyr (f.eks. hunde, katte, heste, husdyr, marsvin, rotter, fisk, fugle) er de arter, som har tilpasset sig social interaktion med mennesker. Imidlertid er det vigtigt at være bevidst om, at selvom mange arter af fisk holdes som kæledyr i institutioner, er få fiskearter tilpasset sociale interaktioner. (Fugle og fisk bør være opdrættet i

fangenskab, ikke indfanget i naturen). De domesticerede dyr skal være godt socialiserede med mennesker og trænet med humane metoder, såsom positiv forstærkning. De domesticerede dyr (hunde, katte, heste) bør være registreret hos en af de nationale/internationale organisationer, som kræver bestemte kriterier opfyldt.

- Vilde og eksotiske arter (f.eks. delfiner, elefanter, kapucineraber, præriehunde, leddyr, reptiler) kan ikke involveres i interaktioner, uanset om de er tamme. Det er der mange grunde til, herunder høj zoonose-risiko i forhold til klienter og problematikker i forhold til dyrevelfærd. Den internationale NGO *Whale and Dolphin Conservation Society* vurderer det som meget lidt sandsynligt, at delfinassisteret terapi opfylder krav til psykisk og fysisk velfærd hos hverken mennesker eller delfiner (Brakes & Williamson, 2007, p. 18). Derimod kan det at betragte og fordybe sig i vilde dyr i naturen og i dyreservater, der lever op til nationale/internationale dyrevelfærdsstandarder, anvendes i stedet for direkte kontakt med vilde dyr, forudsat at det sker på en sådan måde, at det ikke påfører dyrene nogen former for stress eller skader på deres habitat.
- Det er ikke alle dyr, der egner sig til DAI; heller ikke alle, som ejere ser som gode kæledyr. Dyr, der overvejes inddraget i DAI, bør først grundigt evalueres af en person med ekspertise i dyrs temperament og adfærd, f.eks. en etolog eller dyrlæge med speciale i adfærd. Kun dyr med de rette egenskaber og træning bør udvælges til at indgå i DAI. Der bør udføres regelmæssige evalueringer for at sikre, at dyrene fortsat har disse egenskaber. Et dyr, der overvejes inddraget i DAI, bør også på forhånd undersøges af en dyrlæge, der vurderer dets helbred og sikrer, at alle relevante forebyggelsesrutiner overholdes (i forhold til vaccination, parasitter og lignende). For et dyr, som skal bo sammen med klienterne, skal det sikres, at miljøet og modtagergruppen passer til dyrets behov.
- Dyreførere og professionelle, som arbejder med dyr, bør have modtaget træning og besidde viden om dyrets trivselsbehov, herunder være i stand til at opdage tegn på ubehag og stress. Professionelle bør have taget et kursus i generel dyreadfærd og passende dyr-menneske-interaktion, såvel som artsspecifikke (f.eks. heste, grise, hamstere, ørkenrotter, o.a.) interaktioner.
- Professionelle bør have en forståelse for, hvor et dyrs normale grænser går, og respektere disse. Dyr, der deltager i DAI, bør aldrig involveres på måder, der sætter deres sikkerhed og komfort på spil. Eksempler på sådanne upassende aktiviteter og terapiøvelser omfatter, men er ikke begrænset til: modtagere (børn og voksne), der hopper eller læner sig ind over dyr, udklædning af dyr i mennesketøj og kostumer, at påføre dyr ubehageligt tilbehør (beklædning udover f.eks. bandanaer, regn- og vinterdækkener, sko/potesokker specialdesignet til dyr), at bede dyret udføre fysisk udfordrende eller stressende opgaver (f.eks. kravle, bøje sig i unaturlige positioner, trække tungt udstyr) eller tricks og øvelser, som kræver sådanne bevægelser og stillinger. Modtagere bør altid og i enhver sammenhæng (f.eks., i skoler, terapilokaler, plejehjem) være under tilsyn for at sikre, at de ikke driller dyret (f.eks. trækker i øre/hale, sætter sig på eller kravler under dyret) eller på anden måde behandler dyret på upassende vis, og derved udsætter sig selv og dyret for fare.
- Den professionelle, som er ansvarlig for dyrets trivsel under interventionen, skal sikre sig, at dyret er rask, veludhvilet, komfortabelt og bliver taget hånd om under og efter sessionerne (bl.a. sørge for frisk vand, sørge for sikre og hensigtsmæssige arbejdsområder). Dyrene må ikke overanstreges eller overvældes, og sessioner bør være tidsbegrænsede (30-45 minutter).
- Der skal sørges for behørigt dyrlægetilsyn. Alle dyr, der deltager i DAI, skal undersøges af en dyrlæge under udvælgelses- eller bedømmelsesprocessen og jævnligt derefter. Hyppigheden af disse tjek bør besluttes af dyrlægen på baggrund af det individuelle dyrs behov og den type aktivitet, som dyret er involveret i. Pasning af dyret skal være overensstemmende med dyrets art.

Det inkluderer artspecifikt foder og husly, passende temperatur og lysforhold, stimulerende miljø og andre relevante elementer. Dyret skal kunne udleve sin naturlige adfærd i videst muligt omfang.

- Der skal tages de nødvendige skridt for at forebygge zoonoser. De professionelle skal sikre sig, at dyrene modtager et rutinesundhedstjek hos dyrlæge mindst en gang om året vedrørende hensigtsmæssige vaccinationer og parasitprævention. Dyr involveret i DAI må ikke fodres med rått kød eller andet rått biologisk protein, herunder upasteuriseret mælk (undtagen dyr, som stadig dier hos deres mor) (Murthy et al. 2005).
- Professionelle og administratorer, der samarbejder med besøgsdyr eller fastboende dyr på institutioner, som f.eks. skoler, psykiatriske afdelinger, fængsler og bo- og behandlingscentre, skal være opmærksomme på lokale (f.eks. skole, distrikt, statslige) regler og love. I forbindelse med egne tiltag og procedurer bør professionelle fremme retningslinjer og procedurer, der sikrer omsorg for dyr involveret i DAI. Oprettelsen af en etikkomité anbefales, og den bør inkludere individer med viden om dyrevelfærd (f.eks. dyrlæger).
- Assistancehunde er højt specialiserede, og retningslinjer for professionelle, der arbejder med assistancehunde, er ikke en del af dette dokument.

På baggrund af den biologiske og psykologiske evidens for menneskers iboende samhørighed med selskabsdyr (og omvendt) samt en forpligtigelse til at varetage dyrenes sundhed og velfærd, tilslutter medlemmerne af IAHAIO sig helhjertet begrebet *One Health*, som hævder, at sundhed og velfærd hos dyr, mennesker og miljø er uløseligt forbundet (<http://www.iahaio.org/files/declarationchicago.pdf>, IAHAIO 2013 Chicago-erklæringen).

Referencer

- American Veterinary Medical Association (AVMA) (uden dato). *Animal-Assisted Interventions: Guidelines*. Link: <https://www.avma.org/KB/Policies/Pages/Animal-Assisted-Interventions-Guidelines.aspx>
- Brakes, P., & Williamson, D. (2007). *Dolphin Assisted Therapy*. The Whale and Dolphin Conservation Society. Link: https://oceancares.org/wp-content/uploads/2016/07/Report_Delphintherapie_Brakes-Williamson_Can-you-put-your-faith-in-DAT_EN_2007.pdf
- Farm Animals Welfare Council (FAWC) (1979, 2009). *Five Freedoms*. Link: <https://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20121010012427/http://www.fawc.org.uk/freedoms.htm>
- Fraser D. (2008). *Understanding Animal Welfare: The Science in its Cultural Context*. Oxford: Wiley-Blackwell.
- Jordan, T., Lem, M. (2014). One Health, One Welfare: Education in practice Veterinary students' experiences with Community Veterinary Outreach. *Canadian Veterinary Journal*, vol. 55(12), pp. 1203–1206; link: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4231813/>
- Murthy, R., Bearman, G., Brown, S., Bryant, K., Chinn, R., Hewlett, R., George, G., Goldstein E., Holzmann-Pazgal, G., Rupp, M., Wiemken, T., Weese, S., Weber, D. (2015). Animals in Healthcare Facilities: Recommendations to Minimize Potential Risks. *Infection Control and Hospital Epidemiology*, vol. 36(5), pp. 495-516. DOI: 10.1017/ice.2015.15
- Ormerod, E. J (2008). Bond-centered veterinary practice: Lessons for veterinary faculty and students. *Journal of Veterinary Medical Education*, vol. 35 (4), pp. 545-551. DOI: [10.3138/jvme.35.4.545](https://doi.org/10.3138/jvme.35.4.545)
- Pinillos, R., Appleby, M., Scott-Park, F., Smith, C.W. (2015). One Welfare. *Veterinary Record* vol. 177, pp. 629-630. DOI: 10.1136/vr.h6830

- World Health Organization (1946). *WHO Definition of Health*. Indledningen til WHO's forfatning, som vedtaget af The International Health Conference, New York, 19. juni – 22. Juli 1946; underskrevet 22. Juli 1946 af repræsentanter for 61 stater (Official Records of WHO, no. 2, p. 100) og trådt i kraft 7. april 1948. Definitionen er uændret siden 1948. Link: https://treaties.un.org/doc/Treaties/1948/04/19480407%2010-51%20PM/Ch_IX_01p.pdf

Tak

Med tak for deres synspunkter på dyrevelfærd i DAI, til kolleger, der arbejder med dyrs sundhed, adfærd og velfærd, samt til *American Veterinary Medical Association, Humane Society of the United States, American Humane Society, Assistance Dogs International, International Fund for Animal Welfare, og the Whale and Dolphin Conservation Society*.

Oversættelsen

Nærværende hvidbog er et officielt informationsdokument fra IAHAIO, og dens officielle sprog er engelsk. Den danske version er oversat af Tia Hansen og Nadia Vogt, Aalborg Universitet, hvorpå Galina Plesner, Trygfonden, har kontrolleret oversættelsens korrekthed, og IAHAIO har autoriseret oversættelsen. Skulle der opstå tvivl om oversættelsens indhold, begrebsbrug eller lignende, tjener den originale engelske tekst som den primære reference.